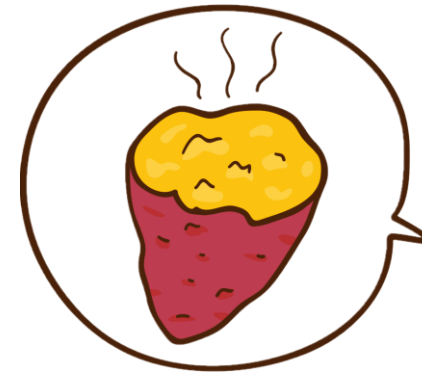

สัญญาณเตือน

ปัญหาการกลืน ลำบาก ในผู้สูงอายุ

หมอชวนรู้

บทความโดย แพทย์หญิงภัทรา วัฒนพันธุ์
ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูแห่งประเทศไทย

แพทยสภา

The Medical Council of Thailand

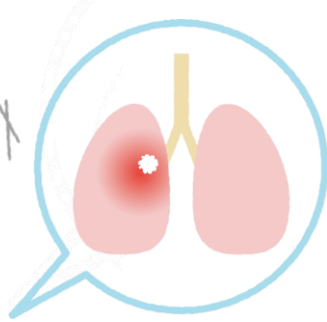
สัญญาณเตือนปัญหา

หมอชวนรู้

การกลืนลำบากในผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายหลายด้าน รวมถึงการรับประทานอาหาร จากผลสำรวจผู้สูงอายุพบประเด็น ปัญหาสุขภาพด้านการรับประทานอาหาร 3 ประเด็น ได้แก่ สุขภาพฟันการบดเคี้ยวอาหารการกลืนและการสำลักอาหาร รวมถึงการรับรู้รสอาหารซึ่งภาวะกลืนลำบากส่งผลให้เกิดการสำลักและอาจนำไปสู่ **การเกิดปอดอักเสบติดเชื้อได้**

ทำไม ภาวะกลืนลำบาก

จึงพบได้บ่อย ในผู้สูงอายุ

เมื่ออายุมากขึ้นการรับรู้ความรู้สึกภายในช่องปากลดลงส่งผลให้ปฏิกิริยาการกลืนเกิดขึ้นช้าจึงมีโอกาสเกิดการสำลักได้ นอกจากนี้การที่ **ไม่มีฟันในการบดเคี้ยว** และมวลกล้ามเนื้อลดลงส่งผลทำให้ไม่มีแรงในการกลืน มีอาหารติดค้างที่คอและในช่องปากก่อให้เกิดการสำลักได้ นอกจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้วในผู้สูงอายุอาจเกิดอาการกลืนลำบากจากภาวะการเจ็บป่วยต่าง ๆ ได้ เช่น โรคหลอดเลือดสมอง โรคพาร์กินสัน สมองเสื่อม มะเร็งช่องปาก และลำคอ และ การใส่ท่อช่วยหายใจ เป็นระยะเวลานาน ๆ เป็นต้น

อาการที่สงสัยของการ “กลืนผิดปกติ”

1
น้ำลายไหล
ออกจาก
มุมปาก

4
แสบจมูก
ขณะกลืน หรือ
มีอาหารสำลัก
ขึ้นจมูก

2
มีอาหาร
เหลือค้างใน
ช่องปาก/
กระพุ้งแก้ม

5
ไอ หรือ
เสียง เปลี่ยน
ขณะ/หลัง
การรับประทานอาหาร

7
กลืนยาก หรือ
ต้องกลืนซ้ำ ๆ
รู้สึกว่ามีอาหาร
ติดค้างที่
บริเวณคอ

9
ระยะเวลา
ในการรับประทานอาหาร
นานกว่า
ปกติ

3
พูด
ไม่ชัด

6
เสียง
แหบ
พร่า

8
รับประทานอาหารได้
น้อยกว่า
ปกติ

10
มีอาการ
ปอดอักเสบ
ติดเชื่อ
บ่อย ๆ

** หากพบมีอาการผิดปกติควรพบแพทย์เพื่อรับการประเมินการกลืนอย่างละเอียด **
นอกจากนี้การออกกำลังกายกล้ามเนื้อบริเวณคอและลิ้น รวมถึงการดูแลช่องปาก
ให้สะอาดเป็นประจำจะช่วยป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการสำลักได้